USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1576

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro životní prostředí na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro životní prostředí na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0080/2021),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) Evropské agentury pro životní prostředí (dále jen „agentura“) dosahoval její konečný rozpočet na rozpočtový rok 2019 výše 75 663 812 EUR, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 14,99 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury se odvíjí převážně od rozpočtu Unie (86,85 %) a od příspěvků na základě zvláštních dohod, konkrétně programu Copernicus (13,15 %);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2019 byla míra plnění rozpočtu ve výši 99,99 %, což oproti roku 2018 znamená nárůst o 0,04 %; se znepokojením konstatuje, že míra využití prostředků na platby činila 89,83 %, což oproti předcházejícímu roku představuje pokles o 1,23 %;

Výkonnost

2. konstatuje, že agentura používá určitá měření jako klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) k posouzení přidané hodnoty svých činností a další měření ke zlepšení svého rozpočtového řízení, jako jsou skutečné lidské zdroje v ročním plánu pracovních míst, míra ročních rozpočtových závazků a počet registrovaných připojení na internetových stránkách agentury;

3. konstatuje, že již třetím rokem byl nejvíce navštěvovaným oddílem internetových stránek agentury oddíl „Data a mapy“, který měl více než 2,75 milionů zhlédnutí, a že mapové servery na internetových stránkách agentury obdržely 375 milionů požadavků na zobrazení map vytvořených agenturou (25% nárůst ve srovnání s rokem 2018); domnívá se, že šíření informací o životním prostředí má klíčový význam, zejména s ohledem na Zelenou dohodu pro Evropu;

4. zdůrazňuje, že agentura poskytuje kvalitní, nezávislé informace o životním prostředí; oceňuje kvalitu jejích výstupů zveřejněných v roce 2019, jako jsou zprávy o přechodu k udržitelnosti v Evropě, adaptaci na změnu klimatu v zemědělství, předcházení vzniku plastového odpadu, emisích skleníkových plynů z pohonných hmot a zpráva o stavu životního prostředí;

5. konstatuje, že interní přezkum fungování správní rady a předsednictva vedl k posílení úlohy předsednictva, většímu využívání videokonferencí a omezení cest členů předsednictva do Kodaně;

([1]) Úř. věst. C 165, 13.5.2020, s. 1.

6. na základě informací agentury konstatuje, že agentura soustavně spolupracuje s Komisí na určování a vyjednání způsobu rozdělení úkolů s příslušnými útvary Komise, aby nedocházelo k překrývání činnosti; konstatuje, že agentura nezjistila žádné překrývání činnosti s ostatními agenturami v síti agentur EU;

7. konstatuje, že agentura dosáhla svých cílů na rok 2019, jak jsou stanoveny v jejím ročním pracovním programu, tj. poskytovat evropským činitelům s rozhodovací pravomocí a občanům přístup k včasným a relevantním informacím a poznatkům, které zajistí pevný základ pro politiky v oblasti životního prostředí;

8. konstatuje, že agentura zahájila v roce 2019 rozvoj vlastní strategie i strategie Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí (Eionet) na roky 2021–2030 a že tato strategie byla přijata v prosinci 2020;

9. připomíná, že v roce 2019 zavedla agentura nové datové toky pro monitorování emisí CO_2 z nových těžkých nákladních vozidel a podpořila provádění správy energetické unie a pokračující racionalizaci podávání zpráv o životním prostředí;

10. konstatuje, že při příležitosti 25. výročí svého založení uskutečnila agentura řadu akcí a vydala několik publikací, které připomněly vykonanou činnost a informovaly o budoucích cílech agentury;

11. vybízí agenturu, aby spolupracovala s ostatními příslušnými agenturami Unie s cílem lépe posuzovat dopady lidské činnosti na životní prostředí; bere na vědomí příklady spolupráce s ostatními agenturami, jako je vydání evropské zprávy o dopadu letectví na životní prostředí za rok 2019 spolu s Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví a plánování inovativního virtuálního střediska EU pro sledování změny klimatu a zdraví spolu s Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí a Komisí; vyzývá agenturu, aby dále rozšířila spolupráci s dalšími agenturami;

12. zdůrazňuje, že cíle agentury jsou celoevropské a že je z tohoto důvodu nezbytné úzce spolupracovat s třetími evropskými zeměmi; bere na vědomí informaci agentury, že nová strategie EEA-Eionet na roky 2021–2030 odráží politické priority Komise, pokud jde o program Zelené dohody pro Evropu pro širší celoevropskou oblast i nové finanční nástroje Unie, které začaly být připravovány v roce 2019, aby mohly být počátkem roku 2021 funkční;

13. lituje toho, že některé činnosti nemohly být v roce 2019 plně dokončeny kvůli několika okolnostem; se znepokojením konstatuje, že správní rada zdůraznila, že agentura bude schopna nadále přiměřeně reagovat na vývoj politik, pouze pokud dojde k navýšení přidělených hlavních zdrojů nebo dojde k prioritizaci stávajících hlavních úkolů resp. bude plnění těchto úkolů ukončeno; bere na vědomí, že agentura posuzuje, v jakých oblastech zajišťují přidělené zdroje největší hodnotu, a v rámci návrhu rozpočtu na rok 2021 přidala zdroje tak, aby odpovídaly novým úkolům v souladu s politickým vývojem;

14. vyzývá agenturu, aby i nadále rozvíjela svou součinnost a posilovala spolupráci a výměnu osvědčených postupů s ostatními evropskými agenturami za účelem dosažení vyšší účinnosti (pokud jde o lidské zdroje, správu budov, IT služby a bezpečnost);

15. zdůrazňuje, že je důležité agenturu více digitalizovat, pokud jde o vnitřní chod a postupy řízení; zdůrazňuje, že je třeba, aby byla agentura v tomto ohledu nadále proaktivní, aby se za každou cenu zabránilo digitální propasti mezi agenturami; upozorňuje však na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření, aby se předešlo rizikům ohrožujícím online bezpečnost zpracovávaných informací;

16. oceňuje proaktivní přístup agentury ke sdělovacím prostředkům s cílem více se zviditelnit v médiích, na internetu i v sociálních médiích, a informovat tak o své práci;

Personální politika

17. konstatuje, že k 31. prosinci 2019 byl plán pracovních míst naplněn z 96,77 %, přičemž ze 124 pracovních míst povolených v rámci rozpočtu Unie (124 v roce 2018) byli jmenováni 3 úředníci a 117 dočasných zaměstnanců; dále konstatuje, že pro agenturu v roce 2019 pracovalo 61 smluvních zaměstnanců a 19 vyslaných národních odborníků;

18. bere na vědomí nerovnoměrné zastoupení žen a mužů vykázané za rok 2019 u vedoucích pracovníků (sedm mužů a dvě ženy) a v řídící radě (18 mužů a 14 žen); žádá agenturu, aby v budoucnu zajistila vyvážené zastoupení mužů a žen na úrovni vedení; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do řídící rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

19. oceňuje, že agentura přijala politiku na ochranu lidské důstojnosti a předcházení obtěžování a šikaně; bere na vědomí skutečnost, že v roce 2019 byl hlášen jeden případ údajného obtěžování, po němž následovalo správní šetření a disciplinární řízení;

20. konstatuje, že se očekává, že agentura bude hrát klíčovou roli (monitorování, podávání zpráv, ověřování) při podpoře evropských opatření v rámci Zelené dohody pro Evropu a 8. všeobecného akčního programu Unie pro životní prostředí ([2]); trvá proto na tom, že je třeba zvýšit rozpočet agentury na zaměstnance, aby tyto povinnosti mohly být splněny; konstatuje, že jakékoli budoucí škrty budou mít nepříznivý dopad na fungování agentury a realizaci Zelené dohody pro Evropu;

21. se znepokojením konstatuje, že pokud jde o opatření navazující na doporučení Účetního dvora z předchozích let, nemá agentura aktualizovanou politiku týkající se obsazování citlivých pracovních pozic; bere na vědomí odpověď agentury, že agentura vede záznamy o citlivých funkcích od roku 2009 a že její pokyny pro zjišťování a řízení citlivých funkcí byly přezkoumány s ohledem na provedenou reorganizaci a byly dokončeny; vyzývá agenturu, aby politiku týkající se obsazování citlivých míst přijala a začala uplatňovat co nejdříve;

22. bere na vědomí, že podle zvláštní zprávy Účetního dvora o budoucnosti agentur čelí agentura riziku omezení zdrojů; vyzývá Komisi, aby společně s agenturou vypracovala udržitelný plán s cílem poskytnout agentuře zdroje v závislosti na jejích potřebách a úkolech; vyzývá Komisi a agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovaly o dalším vývoji v tomto směru;

23. je znepokojen velikostí správní rady agentury, která ztěžuje rozhodování a vytváří značné administrativní náklady;

24. vybízí agenturu, aby pokračovala v rozvoji dlouhodobého rámce politiky lidských zdrojů, který se bude zabývat rovnováhou mezi pracovním a soukromým životem, celoživotním poradenstvím a profesním rozvojem, vyváženým zastoupením žen a mužů, prací na dálku, zeměpisnou rovnováhou a náborem a začleňováním osob se zdravotním postižením;

25. zdůrazňuje, že situace, kdy dochází ke střetu zájmů po skončení pracovního poměru ve veřejném sektoru nebo z důvodu tzv. otáčivých dveří, jsou společným problémem pro řadu orgánů a agentur v celé Unii;

Zadávání veřejných zakázek

26. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že pokud jde o doporučení přijatá pro rok 2019 a opatření navazující na zjištění z předchozích let, agentura uzavřela smlouvu na služby v hodnotě převyšující strop příslušné rámcové smlouvy, aniž by přijala formální dodatek ke smlouvě, a řádně nesledovala celkové čerpání smlouvy před podáním nové objednávky; bere na vědomí odpověď agentury, že do budoucna zajistila, aby každá změna smlouvy, včetně jejího rozpočtového stropu, byla prováděna formální cestou prostřednictvím dodatku ke smlouvě, a že úředníkům spravujícím finance nebo zdroje a schvalujícím osobám bude připomenuto, aby vždy ověřovali rozpočet dostupný v rámci smluvních stropů předtím, než zadají konkrétní zakázku, a aby zajišťovali včasnou aktualizaci nástroje pro kontrolu systémů; přesto agenturu vyzývá, aby veškeré změny ve smlouvách prováděla formální cestou v souladu s pravidly pro zadávání veřejných zakázek;

([2]) Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2030 (COM(2020)0652).

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

27. bere na vědomí stávající opatření agentury a pokračující úsilí o zajištění transparentnosti, prevence a řízení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů;

28. připomíná, že zveřejňování životopisů a prohlášení o zájmech členů řídící rady by mělo být povinné a že v současnosti nejsou na internetových stránkách agentury zveřejněny životopisy a prohlášení o zájmech všech členů řídící rady; vyzývá agenturu, aby zveřejňovala životopisy a prohlášení o zájmech všech členů řídící rady a informovala orgán pro udělení absolutoria o opatřeních přijatých v tomto ohledu;

29. opětovně vyjadřuje znepokojení nad tím, že agentura nevyžaduje prohlášení o střetu zájmů od svých interních odborníků;

30. zdůrazňuje, že současný etický rámec platný pro orgány a agentury Unie má značné nedostatky, neboť je roztříštěný a stávající ustanovení nejsou ve vzájemném souladu; zdůrazňuje, že by tyto otázky měly být řešeny vytvořením společného etického rámce, který zajistí uplatňování vysokých etických norem pro všechny orgány a agentury EU;

31. zdůrazňuje, že někteří úředníci vyplňují prohlášení o neexistenci střetu zájmů a provádějí sebehodnocení s ohledem na dodržování etických norem; zdůrazňuje však, že tato vlastní prohlášení a sebehodnocení nejsou dostatečná, a že je proto zapotřebí dodatečné kontroly;

Interní kontrola

32. konstatuje, že v roce 2019 vydal Útvar interního auditu Komise auditní zprávu o zadávacích řízeních, v níž upozornil na jeden velmi závažný nedostatek týkající se monitorování zadávacích řízení a řízení smluv; bere na vědomí, že v reakci na tato zjištění byl vytvořen akční plán, který byl Útvarem interního auditu přijat;

Udržitelnost

33. vítá úsilí agentury o vytvoření nákladově efektivního pracovního prostředí šetrného k životnímu prostředí i veškerá opatření přijatá agenturou ke snížení její uhlíkové stopy, spotřeby energie a k vytvoření bezpapírového pracovního procesu a ke snižování a kompenzaci jejích emisí CO_2, pokud možno těch, které vznikají v souvislosti s budovami a cestováním; vyjadřuje však politování nad nízkou energetickou účinností ústředí agentury;

Další připomínky

34. konstatuje, že agentura zahájila v průběhu roku 2019 proces přípravy na vystoupení Spojeného království z Unie, a zejména související přípravu příslušných informačních systémů;

35. vítá úsilí agentury o vybudování rozmanitějšího a inkluzivnějšího pracovního prostředí a kultury prostřednictvím opatření ve prospěch osob se zdravotním postižením; žádá agenturu, aby posoudila možnosti dalšího posílení zásad rovných příležitostí a jejich začlenění do náboru, odborné přípravy, profesního rozvoje a pracovních podmínek, aby zvyšovala povědomí zaměstnanců o těchto aspektech a posoudila možná přiměřená vylepšení a úpravy budov agentury (pokud jde o přístup nebo odpovídající kancelářské vybavení) pro osoby se sníženou pohyblivostí či jiným zdravotním postižením;

36. poukazuje na to, že je zapotřebí komplexního přístupu, který by zajistil dostupnost domovských stránek orgánů Unie osobám s různými druhy zdravotního postižení, jak je stanoveno ve směrnici (EU) 2016/2102 ([3]), včetně dostupnosti v národních znakových jazycích; navrhuje zapojit do tohoto procesu organizace zastupující zdravotně postižené osoby;

37. vyzývá agenturu, aby uskutečňovala další iniciativy zaměřené na šíření výsledků svého výzkumu mezi veřejností a aby s veřejností komunikovala prostřednictvím sociálních sítí a dalších sdělovacích prostředků;

38. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 ([4]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1).

([4]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0215.